

JEDU

Jokilaaksojen
koulutuskuntayhtymä

VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT

Maatalousalan perustutkinto

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä

Haapajärven ammattiopisto

Hyväksytty:

Sisällys

.....	1
JOHDANTO.....	3
4. VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT	4
4. JATKO-OPINTOVALMIUKSIA TAI AMMATILLISTA KEHITTÄMISTÄ TUKEVIA OPINTOJA	4
4. HEVOSTALOUS TUOTANTOSUUNTANA.....	4
4. TYÖSKENTELY MAASEUTUYMPÄRISTÖSSÄ.....	6
4. TUTORTOIMINTA	8
4. KILPAILUTOIMINTA.....	9
4. OPISKELIJAKUNTATOIMINTA	10

JOHDANTO

Vapaasti valittavia tutkinnon osat tukevat suoritettavan perustutkinnon ammattitaitovaatimuksia ja osaamistavoitteita. Vapaasti valittavat tutkinnon osat voivat olla valtioneuvoston asetuksen (A 801/2014, muutos 331/2015) 5 §:n mukaisesti

1. ammatillisia tutkinnon osia, jotka voivat olla oman tai jonkin muun koulutusalan ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon osia.

1. Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen

2. paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia, jotka on laadittava niin, että ne vastaavat laajemmin paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin kuin pelkästään yhden yrityksen osaamistarpeisin. Nämä tutkinnon osat voivat olla myös ammatillista osaamista yksilöllisesti syventäviä tutkinnon osia, jotka on muodostettu paikallisten osaamistarpeiden pohjalta.

3. yhteisten tutkinnon osien osa-alueita tai lukio-opintoja, jolloin osaamisen tunnustamistilanteessa yhteisiin tutkinnon osiin sisältyviä osa-alueita voidaan sisällyttää vapaasti valittaviin tutkinnon osiin siltä osin, kun yhteisiin tutkinnon osiin sisältyvä osaaminen ylittää yhteisten tutkinnon osien laajuudeksi määritellyn 35 osaamispistettä.

4. jatko-opintovalmiuksia tai ammatillista kehittymistä tukevia opintoja, jotka voivat olla esimerkiksi ammattikorkeakoulussa, yliopistossa ja kansalaisopistossa suoritettavia opintoja ja muita jatko-opintovalmiuksia tukevia opintoja.

4. Hevostalous tuotantosuuntana 5 osp

4. Työskentely maaseutuympäristössä 5-10 osp

- Navettapäivystys
- Tallipäivystys
- Maatalouslomit
- Ratsastaminen ohjattuna (esim. maatalousopiskelijat)
- Eläinnäyttelyt
- Nahkatyöt
- Tuotantoeläinten hoitaminen
- Pieneläinten hoitaminen
- Puutyöt
- Koneenkorjaus- ja metallityöt
- Tieturvakortti
- Työturvakortti
- Liikennetraktorin ammattipätevyyskoulutus
- Metsästys (korttikoulutus)
- Tilasiemennys

4. Tutor-toiminta 5 osp

4. Oppilaskuntatoiminta 5 osp

4. Hygieniapassikoulutus 5 osp

4. Kilpailutoiminta 5 osp

5. työkokemuksen kautta hankittuun osaamiseen perustuvia yksilöllisiä tutkinnon osia, joiden tulee olla suoritettavan perustutkinnon ammattitaitovaatimuksia tai osaamistavoitteita tukevaa osaamista. Tällainen tutkinnon osa voi muodostua esimerkiksi laajennetun työssäoppimisen tai aikaisemmin hankitun osaamisen tunnustamisen kautta.

esim. Maatilan syystyöt- 1. vuoden syksy

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymän ammattiopisto tarjoaa vapaasti valittavia tutkinnon osia, joihin on laadittu ammattitaitovaatimukset tai osaamistavoitteet, arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit sekä määritely laajuus osaamispisteinä.

Opettajan on aina arvioitava nämä vapaasti valittavat tutkinnon osat asteikolla tyydyttävä (1), hyvä (2) ja kiitettävä (3) paitsi edellä mainittuja (jatko-opintovalmiuksia tai ammatillista kehittymistä tukevia tai työkokemuksen kautta hankittua osaamista), joista voidaan antaa arvosanaksi koulutuksen järjestäjän päätöksellä hyväksytty (A 811/1998, muutos 329/2015, 10 §) .

Arvosana annetaan tutkinnon osittain tutkinnon perusteissa olevien arviointikriteereiden perusteella. Muita arviointikriteereitä ei käytetä. Arvioinnin perustelut on aina kirjattava; näin annetulle arvosanalle löytyy perustelut myös siinä tilanteessa, kun opiskelija on tyytymätön saamaansa arvosanaan.

4. VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT

Tavoitteet, sisällöt ja arviointi

4. JATKO-OPINTOVALMIUKSIA TAI AMMATILLISTA KEHITYMISTÄ TUKEVIA OPINTOJA

4. HEVOSTALOUS TUOTANTOSUUNTANA	5 osp
TAVOITTEET	
<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> tietää hevostallin tilavaatimukset ja ymmärtää turvallisten ympäristön merkityksen hevosten ja ihmisten hyvinvoinnin- ja turvallisuuden kannalta ymmärtää tallin aiheuttamia ympäristövaikutuksia ja edistää kestävä kehityksen toiminta tapoja ideoi ja ymmärtää eri hevosten käyttömuotojen mahdollisuudet osaa suunnitella ja toteuttaa jonkun hevosalan palvelun osaa palvella asiakkaita ottaa työssään huomioon toiminnan turvallisuuden, vastuullisuuden ja työergonomian tuottaessaan hevostalouden palvelua 	
TUTKINNON OSAN KESKEISET SISÄLLÖT JA TOTEUTTAMISTAVAT	
<p>Keskeiset sisällöt</p> <ul style="list-style-type: none"> hevosalan palvelun suunnittelu, markkinointi ja toteutus turvallinen talliympäristö hevosen eri käyttömuotojen mahdollisuudet tapahtumassa tarvittavat luvat ja säädökset turvallisuus ja vastuullisuus <p>Toteuttamistavat:</p> <ul style="list-style-type: none"> hevosalan palvelun suunnittelu, markkinointi ja toteutus 	
EDELTVYYSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT	
<p>Hevostalouden peruskurssiin kuuluva osaaminen (hevosen lajinmukainen käyttäytyminen, ruokinnan perusteet, varustaminen ja taluttaminen)</p>	
OPPIMISEN ARVIOINTI	
<p>Ohjaajan palaute itsenäisestä työskentelystä, itsearviointi</p>	
OSAAMISEN ARVIOINTI JA TUTKINNON OSAN ARVOSANAN MUODOSTUMINEN	
<p>Arviointikeskustelu</p>	

ARVIOINNIN KOHTEET	HYVÄKSYTTY
<ul style="list-style-type: none"> • hevosalan palvelun toteutus 	Osallistuu tapahtuman tai palvelun järjestämiseen (1 osp)
<ul style="list-style-type: none"> • hevosalan palvelun suunnittelu, markkinointi ja toteutus • tapahtumassa tarvittavat luvat ja säädökset • turvallinen talliympäristö • hevosen eri käyttömuotojen mahdollisuudet • turvallisuus ja vastuullisuus 	Toteuttaa hevosalan palvelun yksin tai ryhmässä asiakaslähtöisesti, tietää turvallisen talliympäristön merkityksen hevosten ja ihmisten hyvinvoinnin ja turvallisuuden kannalta, tunnistaa erilaisten hevosten käyttömuotojen mahdollisuudet sekä toimii turvallisesti, vastuullisesti ja taloudellisesti edistäen kestäväen kehityksen toimintatapoja (4 osp)

4. TYÖSKENTELY MAASEUTUYMPÄRISTÖSSÄ

5 – 10 osp

TAVOITTEET

Opiskelija osaa (1 tai useampi seuraavista)

- tehdä eläinten päivittäisiä hoitotoita ottaen vastuun töistään
- suoritua töistä lomitustilan vaatimusten mukaisesti
- ratsastuksen alkeet ja ratsastuskoulun toimintaan tutustuminen
- esittää eläimen näyttelyssä
- tehdä yksinkertaisia varusteiden korjaustöitä
- valmistaa nahkatöitä
- huolehtia eri tuotantoeläinlajien hoidosta ja hyvinvoinnista
- huolehtia eri pieneläinlajien hoidosta ja hyvinvoinnista lajinomaisten vaatimusten mukaisesti
- tehdä maaseutu yritykseen kuuluvia puutöitä
- käyttää puutöissä tarvittavia koneita ja laitteita turvallisesti ja ylläpitää järjestystä ja siisteyttä
- tehdä maaseutu yritykseen kuuluvia koneenkorjaus- ja metallitöitä
- käyttää koneenkorjaus- ja metallitöissä tarvittavia koneita ja laitteita turvallisesti ja ylläpitää järjestystä ja siisteyttä
- tieturva 1 -2 : työskennellä yleisellä tiellä, kadulla tai muulla liikennealueella turvallisesti
- työturva: työskennellä yhteisellä työpaikalla turvallisesti
- kuljettaa nopeaa traktoria kuormineen turvallisesti tieliikenteessä
- metsästää ja huolehtia riistakannasta kestäväällä tavalla
- huolehtia yrityksen tuotantoeläinten hedelmällisyydestä

TUTKINNON OSAN KESKEISET SISÄLLÖT JA TOTEUTTAMISTAVAT

Keskeiset sisällöt:

- Kotieläinten päivittäiset hoitotyöt
- Maatalouslomitusta
- Ratsastaminen ohjattuna
- Eläinten esittäminen näyttelyssä
- Nahkatöiden tekeminen
- Tuotantoeläinten hoitaminen
- Pieneläinten hoitaminen
- Puutyöt
- Koneenkorjaus- ja metallityöt
- Työympäristön turvallisuus
- Työsuojelu, työturvallisuus ja yhteistoiminta
- Liikennetraktorin kuljettamisen vaatimukset
- Metsästys ja riistanhoito
- Tilasiemennys

Opintojaksot

Työskentely maaseutu ympäristössä 5-10 osp

Toteuttamistavat: 1 tai useampi seuraavista huomioiden opintojen kattavuus, vaikeus ja merkittävyys tutkinnon kannalta:

- Tallipäivystys opetusmaatilan tallilla
- Tutustuminen lomittajan ammattiin
- Ratsastaminen ohjattuna (esim. maatalousopiskelijat) opetusmaatilan tallilla tai SRL:n hyväksymässä ratsastuskoulussa
- Eläinten valmennus, valmistaminen näyttelykehään ja osallistuminen eläinnäyttelyyn
- Nahkatyöt
- Tuotantoeläinten hoitaminen
- Pieneläinten hoitaminen
- Puutyöt
- Koneenkorjaus- ja metallityöt
- Tieturvakoulutus
- Työturvallisuuskorttikoulutus
- Liikennetraktorinkuljettajan ammattipätevyyskoulutus
- Metsästäjä tutkintokoulutus
- Tuotantoeläinten tilasiemennyskoulutus

EDELÄVYYSSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT

Työskentelyn turvallisuuden perusasioiden hallinta

OPPIMISEN ARVIOINTI

Navetta- ja tallipäivystystyöt, ratsastus, nahkatyöt, eläinten valmentaminen ja valmistaminen näyttelykehään, tuotantoeläinten ja pieneläinten hoitaminen sekä nahka-, puu-koneenkorjaus- ja metallitöiden osaamista arvioidaan työprosessia ja työn tulosta arvioimalla sekä arviointikeskustelun avulla. Eläinnäyttelyyn osallistumista arvioidaan lisäksi näyttelytuomarin antaman arvioinnin avulla.

OSAAMISEN ARVIOINTI JA TUTKINNON OSAN ARVOSANAN MUODOSTUMINEN

Navetta- ja tallipäivystystöiden, ratsastuksen, eläinnäyttelytoiminnan, tuotantoeläinten ja pieneläinten hoitamisen sekä nahka-, puu-koneenkorjaus- ja metallitöiden osaamista arvioidaan työprosessia ja työn tulosta arvioimalla sekä arviointikeskustelun avulla. Eläinnäyttelyyn osallistumista arvioidaan lisäksi näyttelytuomarin antaman arvioinnin avulla. Tieturvakoulutuksen, työturvallisuuskorttikoulutuksen, liikennetraktorinkuljettajan ammattipätevyyskoulutuksen, metsästäjä- ja metsätalouden koulutuksen ja tuotantoeläinten tilasiemennyskoulutuksen osaamista arvioidaan koulutukseen sisältyvän kokeen avulla.

ARVIOINNIN KOHTEET	HYVÄKSYTTY
eläinten päivittäiset hoitotyöt	oppilas tekee eläinten päivittäisiä hoitotöitä opetusmaatilalla eläimen lajinomaisten vaatimusten mukaisesti ottaen vastuun töistään
maatalouslomitus	suoriutuu töistä lomitustilan vaatimusten mukaisesti maatalouslomittajana tai maatalouslomittajan ohjauksessa
ratsastaminen ohjattuna	osaa toimia talliympäristössä ja ratsastaa ohjattuna
eläinnäyttelyt	valitsee ja kouluttaa eläimen näyttelyä varten huolehtien omasta ja eläimen turvallisuudesta
eläinnäyttelyt	edellisen lisäksi trimmaa ja valmistaa sekä esittää eläimen näyttelyssä
eläinnäyttelyt	edellisen lisäksi huolehtii eläimen hyvinvoinnista näyttelymatkalla ja näyttelyssä
nahkatyöt	tekee käyttöturvallisia ja -kelpoisia korjaustöitä
nahkatyöt	edellisen lisäksi valmistaa käyttöturvallisia ja -kelpoisia tuotteita nahkasta
tuotantoeläinten hoitaminen	huolehtii eri tuotantoeläinlajien hoidosta ja hyvinvoinnista lajinomaisten vaatimusten mukaisesti
pieneläinten hoitaminen	huolehtii eri pieneläinlajien hoidosta ja hyvinvoinnista lajinomaisten vaatimusten mukaisesti
puutyöt	tekee maaseutuyritykseen kuuluvia puutöitä turvallisesti ja ylläpitää järjestystä ja siisteyttä valmistaa tuotteen suunnitelman mukaisesti käyttää tuotteen valmistamiseen tarvittavia koneita ja laitteita
koneenkorjaus- ja metallityöt	tekee maaseutuyritykseen kuuluvia koneenkorjaus- ja metallitöitä puutöitä turvallisesti ja ylläpitää järjestystä ja siisteyttä käyttää työssä tarvittavia koneita ja laitteita
tieturvakoulutus	suorittaa tieturvakortti 1:n tai lisäksi tieturva 2:n
työturvallisuuskorttikoulutus	suorittaa työturvallisuuskortin
liikennetraktorikuljettajan ammattipätevyyskoulutus	suorittaa liikennetraktorin kuljetuksen ammattipätevyuden
metsästys ja riistanhoito	suorittaa metsästäjä- ja riistanhoiton
tuotantoeläinten tilasiemennys	suorittaa tuotantoeläinten hoidon ja hyvinvoinnin ammattitutkinnon tilasiemennys- tutkinnon osan

4. TUTORTOIMINTA	5 osp
TAVOITTEET	
<ul style="list-style-type: none"> • lisätä tutoreiden ymmärrystä ryhmäyttämisestä ja tutorin merkityksestä oppilaitoksen myönteisen ilmapiirin ja toimintatapojen muodostumiselle. • antaa valmiuksia ja ideoita ryhmän kanssa toimimiseen • antaa tutoreille välineitä oman oppilaitoksen toiminnan ideoimiseen • tutustuttaa tutorit toisiinsa 	
TUTKINNON OSAN KESKEISET SISÄLLÖT JA TOTEUTTAMISTAVAT	
<p>Keskeiset sisällöt</p> <ul style="list-style-type: none"> • ryhmäyttäminen • turvallisen ryhmän merkitys • tavoitteellisen toiminnan suunnittelu • tutorin rooli • oppilaitoksen ilmapiiri <p>Toteuttamistavat</p> <ul style="list-style-type: none"> • ryhmätyöskentely • itsenäinen työskentely • vertaisoppiminen 	
EDELTVYYSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT	
-	
OPPIMISEN ARVIOINTI	
-	
OSAAMISEN ARVIOINTI JA TUTKINNON OSAN ARVOSANAN MUODOSTUMINEN	
Tutkinnon osa arvioidaan asteikolla hyväksyty/hylätty.	

ARVIOINNIN KOHTEET	HYVÄKSYTTY
Ryhmäyttäminen	Tutorkoulutukseen osallistuminen, harjoitukset
Turvallisen ryhmän merkitys	Tutorkoulutukseen osallistuminen, aloittavien opiskelijoiden ryhmäyttäminen
Tavoitteellisen toiminnan suunnittelu	Tutorkoulutukseen osallistuminen, tutortoiminnan suunnittelu (vuosikello)
Tutorin rooli	Tutorkoulutukseen osallistuminen, itsearviointi
Oppilaitoksen ilmapiiri	Tutorkoulutukseen osallistuminen, oppilaitoksen tutortoiminnan toteuttaminen

4. KILPAILUTOIMINTA		5 osp
TAVOITTEET		
Opiskelija osaa <ul style="list-style-type: none"> • laatia oman harjoittelu- ja valmennusohjelman • ratkoa ongelmia ja sopeutua muutoksiin • arvioida ja kehittää omaa osaamistaan • mitoittaa omat henkiset voimavaransa harjoittelu- ja kilpailuohjelman mukaan • osaa toiminnassaan huomioida erilaiset kilpailujärjestelyt, säännöt ja ohjeet • osaa toimia verkostoissa 		
TUTKINNON OSAN KESKEISET SISÄLLÖT JA TOTEUTTAMISTAVAT		
Keskeiset sisällöt		
Keskeiset sisällöt: <ul style="list-style-type: none"> • Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman vallinnan mukaisesti: a) ammattitaitokilpailutoiminta, b) kulttuurikilpailutoiminta c) urheilukilpailutoiminta. • Kilpailutoiminnan tuntemus • Erilaiset kilpailumuodot – ja vaihtoehdot . • Henkilökohtaisen valmennus laatiminen ja työajanhallinta. • Projektiosaaminen ja ongelmaratkaisutaidot. 		
Toteuttamistavat: <ul style="list-style-type: none"> • lähiopetus • verkko-opetus • työssäoppiminen • osallistuminen kilpailutoimintaan 		
EDELTVYYSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT		
Opintojen suorittamisen etenemisen edellytyksenä on valmennussuunnitelman laatiminen hyväksytysti.		
OPPIMISEN ARVIOINTI		
Oppimisen arvioinnin tavoite on, että opiskelija tietää, mitä hän osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Tässä tutkinnon osassa oppimista arvioidaan antamalla opiskelijalle suullista/kirjallista palautetta opiskelujakson aikana.		
OSAAMISEN ARVIOINTI JA TUTKINNON OSAN ARVOSANAN MUODOSTUMINEN		
Todistukseen tuleva tutkinnon osa nimetään henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman vallinnan mukaisesti: a) ammattitaitokilpailutoiminta, b) kulttuurikilpailutoiminta c) urheilukilpailutoiminta. Todistukseen tuleva tutkinnon osan arvosana päätetään osaamisen arvioinnin perusteella. Mikäli osaamista arvioivia opettajia on ollut useita, päätös tehdään arviointikeskustelussa.		
Ammattitaitokilpailuissa voidaan osaaminen arvioida sen ammatillisen tutkinnon osan osaamistavoitteiden mukaisesti, jota kilpailutoiminta vastaa. Opintojaksot ja ammattiosaamisen näyttö tulee olla hyväksytysti suoritettu ennen tutkinnon osan arvosanan antamista. Tutkinnon osan arvosana muodostuu ammattiosaamisen näytön arvosanasta.		
ARVIOINNIN PERUSTEET	HYVÄKSYTTY	
- opiskelu- ja valmennussuunnitelma	- opiskelija laatii ohjeistuksen mukaisen kilpailutoiminnan opiskelu- ja valmennussuunnitelman	
- osallistuminen kilpailutoimintaan	- opiskelija osallistuu kilpailutoimintaan	
- portfolio	- opiskelija kokoaa portfolioon harjoittelupäiväkirjan ja materiaalia sekä harjoittelusta että kilpailuista, joilla hän osoittaa tutkinnon osan osaamista	

4. OPISKELIJAKUNTATOIMINTA		5 osp
TAVOITTEET		
<ul style="list-style-type: none"> • edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista • kehittää opiskelijoiden ja koulutuksen järjestäjän välistä yhteistyötä • valmistaa opiskelijoita aktiiviseen ja kriittiseen kansalaisuuteen 		
TUTKINNON OSAN KESKEISET SISÄLLÖT JA TOTEUTTAMISTAVAT		
<p>Keskeiset sisällöt</p> <ul style="list-style-type: none"> • opiskelijoiden edunvalvonta • oppilaitoksen kehittäminen • ammatillisen koulutuksen arvostuksen nostaminen • opiskelijoiden yhteistoiminnan kehittäminen • oppilaitoksen ja opiskelijakunnan tiedotuksen tehostaminen <p>Toteuttamistavat</p> <ul style="list-style-type: none"> • sääntömääräiset ja viralliset opiskelijakunnan kokoukset • hallituksen kokoukset • valmistelupalaverit, työryhmät, suunnittelutilaisuudet ja tapaamiset • opiskelijoiden kuuleminen, yhteishengen ylläpitäminen, tiedottaminen • koulutuksien järjestäminen 		
EDELTVYYSOPINNOT TAI MUUT SUORITTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT		
-		
OPPIMISEN ARVIOINTI		
-		
OSAAMISEN ARVIOINTI JA TUTKINNON OSAN ARVOSANAN MUODOSTUMINEN		
Tutkinnon osa arvioidaan arvosanalla hyväksyty/hylätty.		
ARVIOINNIN KOHTEET	HYVÄKSYTTY	
Opiskelijoiden edunvalvonta	Aktiivinen osallistuminen oppilaitoksen toimintaan.	
Oppilaitoksen kehittäminen	Aktiivinen osallistuminen oppilaitoksen toimintaan	
Ammatillisen koulutuksen arvostuksen nostaminen	Esimerkillinen toiminta oppilaitoksen ja koulutuskuntayhtymän edustamien arvojen mukaisesti	
Opiskelijoiden yhteistoiminnan kehittäminen	Yhteisten tilaisuuksien ja tapahtumien järjestäminen oppilaitoksessa ja koulutuskuntayhtymässä	
Oppilaitoksen ja opiskelijakunnan tiedotuksen tehostaminen	Aktiivinen ja vuorovaikutteinen tiedottaminen.	